

Ekonomik Büyüme

2020 - 4.Çeyrek

Yıllık
Değişim
%

5,9

Çeyreklik
Değişim
%

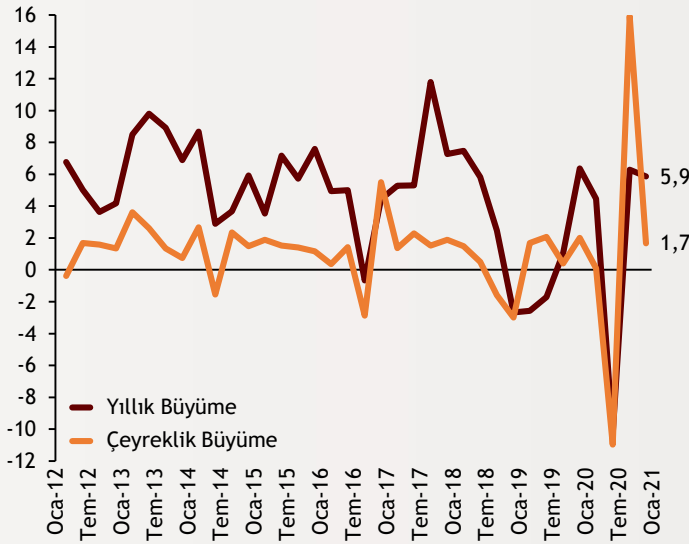
1,7

Büyükük
Trilyon TL

5,05

Şekil.1 GSYH Büyümesi

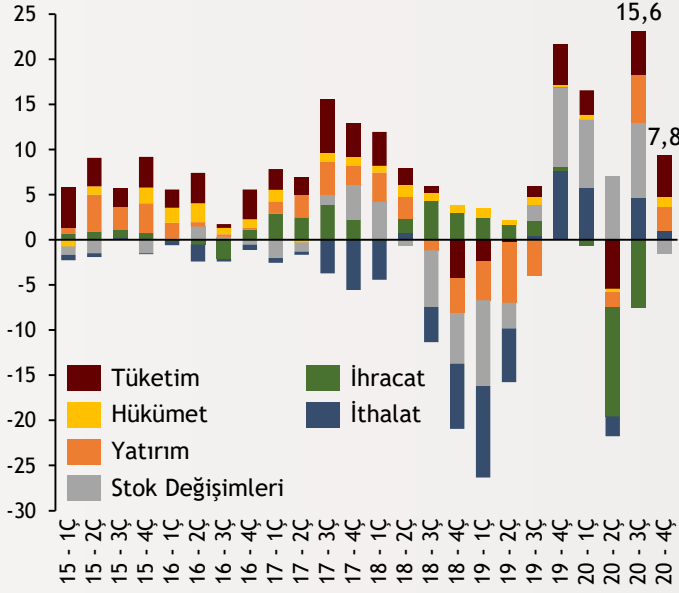
% Değişim

Pandemideki ilk dalga sonrası dönemde öncü göstergelerin işaret ettiği V tipi toparlanma senaryosu 4. çeyrek büyüme rakamları tarafından da teyit edildi. %7 olan piyasa beklentilerinin ve %8,3 olan kurum beklentimizin önemli şekilde altında kalsa da Türkiye ekonomisi 2020 yılının 4. çeyreğinde yıllık %5,9 büyürken çeyreklik bazda büyüme oranı %1,7 oldu. Türkiye ekonomisinin büyüklüğü ise 2020 yılında 5,05 trilyon TL'ye ulaştı.

Şekil.2 Büyümenin Katkıları

Harcama Yöntemine Göre - Yıllık Büyüme Katkı

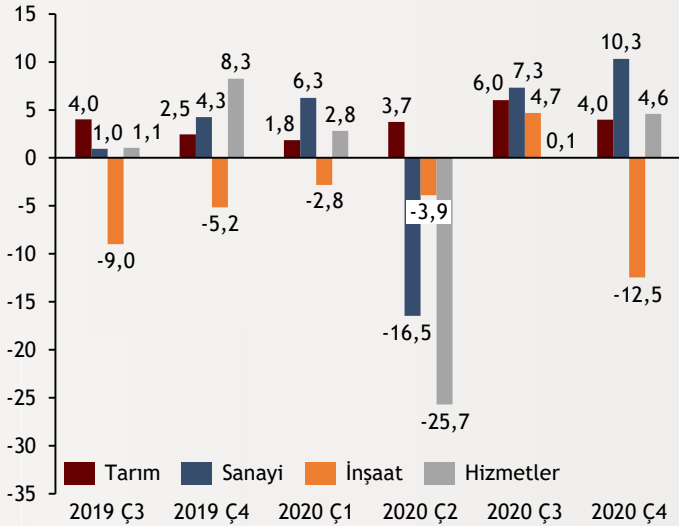

alBaraka
BANKNOT

GSYH'deki değişimin kompozisyonuna baktığımızda ise pandemi sonrası dönemde kredi kanallarındaki hareketlenmenin gecikmeli etkilerini görmeye devam ediyoruz. Bu dönemde tüketim harcamaları büyüme 4,6 puanlık bir katkı yaptı. Yatırım harcamalarının katkısı ise 2,7 puan seviyesinde. İhracatın yavaşlaması ve tüketimdeki artışla net dış ticaret ve stoklardaki azalış bu dönemde büyümeyi aşağı çekti.

Şekil.3 Sektörel Büyüme

Üretim Yöntemiyle - Yıllık % Değişim

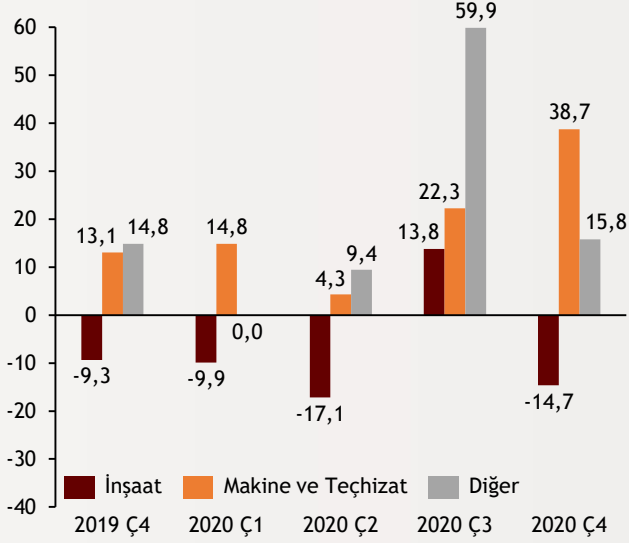

alBaraka
BANKNOT

Sektörel olarak baktığımızda inşaat haricindeki üç ana sektörde de güçlü büyümeler görüyoruz. Özellikle pandemi döneminde kısıtlamalara rağmen büyümeye hizmet sektöründen pozitif katkı gelmesini kayda değer buluyoruz. Pandemi döneminde görece iyi performans gösteren inşaat sektörü ise faizlerdeki yükselişle son çeyrekte küçüldü.

Şekil.4 Yatırım Büyümesi

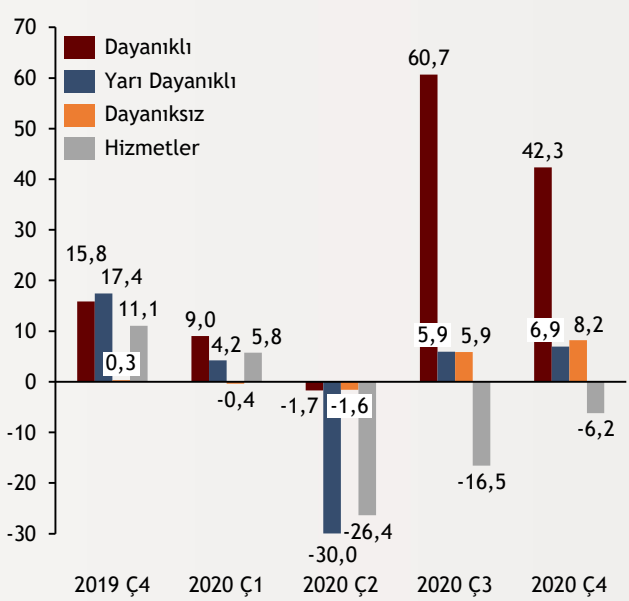
Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Bu çeyreğin GSYH gerçekleştirmelerinde önemli bir nokta olarak yatırım harcamaları 3. çeyrekteki ivmesini bir miktar kaybetse de büyümeye 2,7 puan seviyesinde katkı sağladı. Makine ve teçhizatla yaşanan büyüme 2015'ten bu yana yaşanan en büyük büyümeye işaret ediyor. Payı yatırım harcamalarında %12-13 seviyelerinde olan diğer aktifler (AR-GE, yazılım harcamaları vs.) de önemli bir artışla bu dönem rakamları arasında öne çıkan bir diğer faktör oldu.

Şekil.5 Özel Tüketim Büyümesi

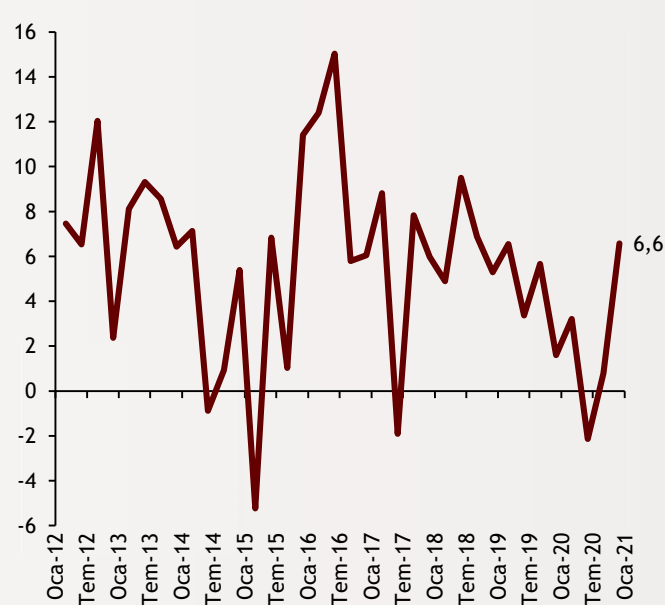
Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Kredi kanallarının çok ciddi bir şekilde aktifleşmesiyle yaşanan özel tüketim tarafındaki ivme korundu. Özel tüketim büyümesi bu dönemde büyümeyi 4,6 puan yukarı çekti. Özellikle otomobil, beyaz eşya ve mobilya gibi dayanıklı tüketim mallarında gördüğümüz ivme büyüme rakamlarına da yansdı. Bu dönemde dayanıklı tüketim mallarındaki büyüme yıllık %42,3 seviyesine çıktı. Hizmetler kaleminde bütünlüklü bir toparlanma için ise 2021'in ikinci çeyreğini beklemek gerekiyor.

Şekil.6 Hükümet Harcamaları

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

Önceki kriz dönemlerinin aksine bu dönemde hükümet, muhtemelen vergi gelirlerinde Covid-19 tedbirleri kapsamında yaşanan düşüş sebebiyle oluşan borçlanma ihtiyacını daha da artırmamak adına, döngü karşıtı politikayı hükümet harcamalarında artış yerine banka kredilerinde genişleme vasıtasıyla yapmayı tercih ettiğinden bu dönemde kamu harcamalarında çok ciddi bir artış görmemiştik. Ancak son çeyrekte bu trend tersine döndü ve hükümet harcamaları yıllık yüzde 6,6 arttı.

GSYH İstatistikleri - Harcama Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20	Ara.20
Tüketim	2.64	8.30	3.71	-15.89	0.05	4.28
T - Dayanıklı Mallar	-4.41	15.84	9.01	-1.70	60.69	42.31
T - Yarı Dayanıklı Mallar	7.41	17.43	4.24	-29.98	5.94	6.93
T - Dayanısız Mallar	-1.80	0.28	-0.40	-1.56	5.88	8.19
T - Hizmetler	6.79	11.06	5.76	-26.39	-16.53	-6.17
Hükümet	6.35	1.59	3.22	-2.13	0.78	6.58
Yatırım	-14.03	0.60	-0.39	-6.57	21.88	10.27
Y - İnşaat	-18.83	-9.34	-9.92	-17.14	13.80	-14.66
Y - Makine ve Teçhizat	-11.85	13.08	14.84	4.32	22.29	38.74
Y - Diğer Aktifler	10.17	14.84	-0.02	9.44	59.93	15.83
İhracat	4.65	0.59	-1.80	-36.95	-22.10	0.05
İthalat	3.55	27.77	21.41	-7.66	16.43	2.47
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla - GSYH	1.04	6.36	4.46	-10.30	6.29	5.87

GSYH İstatistikleri - Üretim Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20	Eyl.20	Ara.20
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	4.01	2.46	1.85	3.75	6.03	3.97
Sanayi	0.96	4.25	6.25	-16.46	7.32	10.31
İmalat Sanayi	-0.46	3.58	7.10	-18.29	8.60	10.52
İnşaat	-8.99	-5.16	-2.81	-3.88	4.68	-12.47
Hizmetler	1.06	8.25	2.83	-25.69	0.08	4.57
H - Bilgi ve İletişim	3.57	7.75	10.86	12.20	15.71	15.07
H - Finans ve Sigorta	1.55	24.22	2.85	28.70	45.49	9.25
H - Gayrimenkul Faaliyetleri	2.60	2.02	2.72	1.84	2.87	2.94
H - Meslek, İdari ve Destek Hizmetleri	2.05	7.11	3.26	-17.57	-6.72	0.00
H - Kamu Yönet., Eğitim, Sağlık, Sosyal Hizmet	5.11	5.28	4.74	-2.27	2.36	6.15
H - Diğer Hizmet	2.38	31.03	12.94	-18.14	4.75	7.93
Sektörel Toplam	0.94	6.16	3.89	-11.27	5.34	5.02
Vergi - Sübvansiyon	1.77	8.15	9.81	-1.64	14.92	13.43

Tahmin ve Beklentiler

Dördüncü çeyrek rakamları uzun zamandır dile getirdiğimiz V tipi toparlanmayı net bir biçimde teyit etti ve beklentilerin altındaki gerçekleşmeye rağmen gayet kuvvetli bir büyüme performansına tanık olduk. 2021 yılı ilk çeyreğinde ise büyümede devam eden COVID etkisi ve faizlerdeki yükseliş nedeniyle bir ivme kaybı bekliyoruz. Ancak yıl geneli için turizmin dönüşü ve dış ticaretten gelmesi muhtemel toparlanmayı da hesaba katarak yıllık %5,5-%6 civarında bir büyüme öngörüyoruz.

Teşekkürler...

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç
Baş Ekonomist
oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal
mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Lütfullah Bingöl
lbingol@albarakaturk.com.tr

Yavuz Selim İşleyen
yisleyen@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan
rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Rumeysa Kurtulmuş
rkurtulmus@albarakaturk.com.tr

Ömer Aydemir
oaydemir@albarakaturk.com.tr

Mehmet Sami Boz
mboz@albarakaturk.com.tr

Mert Aydın
mert.aydin@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.